

SOSYAL MEDYADA MESLEKİ DAYANIŞMA: OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YARDIM TALEPLERİ

Perihan ÜNÜVAR

*Prof. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, perihanunuvar@mehmetakif.edu.tr
ORCID Numarası: 0000-0002-6285-5181*

Fatma ÇALIŞANDEMİR

*Doç. Dr, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, fcalisandemir@mehmetakif.edu.tr
ORCID Numarası: 0000-0001-5913-0553*

Özlem TAGAY

*Doç. Dr, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ozlemtagay@mehmetakif.edu.tr
ORCID Numarası: 0000-0002-9821-5960*

ÖZ

Karşılaştıkları sorunların çözümünde çeşitli stratejilere başvuran öğretmenler için internet kaynakları ve sosyal medya temel başvuru kaynağı olarak dikkat çekmektedir. Günümüzde, birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve insanların iletişimini, etkileşimini, işbirliğini, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir. Öğretmenler, ürettikleri bilgiyi kısa sürede istedikleri bireylere ulaştırabilmek ya da başkaları tarafından üretilmiş bilgiyi karşılaştığı sorunların çözümünde kullanmak üzere internet ve sosyal ağlardan yararlanmaktadır. Bu yararlanma süreci zaman zaman meslektaş dayanışması olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmenlerin sosyal medyadaki mesleki dayanışmaları ve yardım arayışları öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde önemli bir ip ucu olarak değerlendirilebilir. Bu amaçla bu çalışmada okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sosyal medya kanalı ile meslektaşlarına yönelttikleri sorunlar ve yardım talepleri incelenmiştir. Bu araştırma doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Araştırmanın verileri, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin etkin olarak kullandıkları "okulöncesi.com" sitesindeki forum bölümlerinden meslektaşları ile etkileşim-dayanışma başlıklı olanında yer alan son beş yılın (2013-2017) kayıtları incelenerek toplanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak inceleme formları kullanılmıştır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe hazırlanmasında ve meslek içinde yetişmesinde hangi alanlarda sorun olduğunun belirlenmesine katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, öğretmen, mesleki dayanışma.

PROFESSIONAL SOLIDARITY IN SOCIAL MEDIA: PROFESSIONAL ASSISTANCE FOR PRESCHOOL TEACHERS

ABSTRACT

Internet resources and social media are the main reference sources for teachers who resort to various strategies to solve the problems they face. Today, many social networking sites have emerged and have reshaped people's communication, interaction, collaboration, and even the learning process. Teachers make use of the internet and social networks to get the information they produce across in a short period of time to the individuals they want or to use the already produced information to solve the problems they face. This utilization process occurs from time to time in the form of professional solidarity. Teachers' professional solidarity and search for help in social media can be considered to be an important source of insights to be used to determine pre-service and in-service training needs of teachers. Thus, in the current research, problems and help requests channeled by pre-school teachers to their colleagues through social media were examined. This is a qualitative research employing the document analysis method. The data of the study were collected by examining the records of the last five years (2013-2017) in the forum sections subsumed under the heading of **interaction-solidarity with colleagues** of the site "preschool.com" that the pre-school teachers effectively used. In the current study, as the data collection tool, analysis forms were used. The findings to be obtained in the current study are believed to contribute to the determination of the areas posing threats to the preparation of pre-school teachers for their profession and to their in-service development

Keywords: Social media, teachers. professional solidarity.

GİRİŞ

Okul öncesi dönem, çocuğun bilişsel, dil, sosyal-duygusal, psiko-motor ve öz-bakım becerilerinin gelişimi için kritik bir dönemdir. Bu dönemde geçirilen yaşantılarla pek çok beceri edinilirken yetişkinlik yaşamına kaynaklık edecek temel davranış ve alışkanlıklar kazanılmaktadır. Bu davranış ve becerilerin kazandırılmasında; çocukların ilgisini çekecek, gelişimlerini destekleyecek ve hızlandıracak zengin uyarıcı çevrenin düzenlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Öğretmenler ve öğrenciler eğitim sisteminin en önemli unsurları arasındadır. Sistemin önemli ayaklarından biri olan öğretmenlerin niteliğinin artırılması, sistemin bütününde nitelik artışını sağlayabilecektir. Öğretmenlerin niteliklerinin artırılması, öğretmenlerin almış oldukları eğitimin niteliğinin artırılması, gerekli yönetsel düzenlemelerin yapılması, öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi faktörlerle sıkı bir ilişki içindedir (Daştan, 2008: 117).

Okul öncesi eğitim öğretmenleri, mesleklerini icra ederken pek çok sorunla karşılaşmaktadırlar. Bu sorunların belirlenmesine yönelik olarak çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Aktan Kerem ve Cömert (2005) tarafından yapılan araştırmada 1760 okul öncesi eğitim öğretmeni ile çalışmış ve sorunlar belirlenmiştir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular; öğretmenlere göre en önemli sorunun fiziksel çevreden kaynaklanan sorunlar olduğu, en az önemli olan sorunların ise denetim sorunları olduğunu göstermiştir. Aktan Kerem ve Cömert (2005), Siirt ilinde okul öncesi eğitimin sorunlarına ilişkin öğretmen görüşlerini inceledikleri araştırmalarında öğretmenlerin çok önemli gördükleri sorunların sırasıyla; anne ve babalardan kaynaklanan sorunlar (%77.8) fiziksel çevreden kaynaklanan sorunlar (%71.7) ve programdan kaynaklanan sorunlar (%65.6) şeklinde olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Büte ve Balcı (2010) Mersin ili merkezinde görev yapan 6 anaokulu müdürü ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak yaptıkları çalışmada okul müdürlerinin bakış açısıyla, bağımsız anaokullarında planlama, karar alma, eşgüdüm, iletişim ve değerlendirme süreçlerinin nasıl işlediğini betimlemek ve bu süreçlerde karşılaşılan sorunları belirlemeyi amaçlamışlardır. Bu araştırmadan elde ettikleri bulgular, bağımsız anaokullarında planlamaların büyük çoğunluğunun zümre ve öğretmenler kurulu toplantıları aracılığıyla yapıldığı, bu toplantılarda ve oluşturulan komisyonlarda eğitim-öğretim, bütçe, genel işler gibi konularda kararların alındığı yönündedir. Bu araştırmada; gerek okul-İçi, gerekse çevreyle kurulan eşgüdümün de çoğunlukla toplantılar aracılığıyla sağlandığı görülmüştür. Değerlendirme sürecinde öne çıkan bulgular ise okul öncesi eğitiminde uzman müfettiş sayısının yetersiz olması ve buna bağlı olarak teftiş ve değerlendirmelerde çeşitli sorunların yaşanmasıdır.

Demir ve Arı (2013), Çanakkale ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları ortaya çıkarmayı amaçlayan çalışmalarında öğretmenler için en rahatsız edici sorunların; gelirin düşük olması, mesleğin toplumdaki saygınlığının düşmesi ve sık değişen programlar ve

mevzuatlar olduğu bulgusunu elde etmişlerdir. Öğretmenler için en az sorun olarak görülen konuların ise ; norm kadro sorunları, performansın takdir edilmemesi ve çalışma saatlerinin fazlalığı gibi sorunlar olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Karataş (2005), Cumhuriyet Sonrası Türk Romanlarında Eğitim Sorunları ve Öğretmen konulu araştırmasında öğretmenlerin eğitim öğretim dönemlerinde karşılaştıkları ve toplumla olan ilişkileri sırasında ortaya çıkan sorunlarını belirlemiştir. Bu çalışmada; karşı cinsle olan ilişkilerinin yanlış değerlendirilmesi, ekonomik sorunları, topluma önder olamama, köydeki hakim güçlerle çatışmalar, yalnızlık içinde olma, toplumla uyşamama, siyasal suçlamalarla karşı karşıya kalma, müfettiş ve yöneticilerle olan olumsuz ilişkiler şeklinde sorunların Türk romanlarına yansıdığı bulgusunu elde etmiştir.

Taş (2005), yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin motivasyonlarını etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamıştır. Köylerde görev yapan öğretmenlerle ilçe merkezlerinde görev yapan sınıf öğretmenleri arasında “Fiziksel Koşullar”, “İşin Niteliği”, “Ücret”, “Ödül” ile “Mesleki Gelişim ve Yükselme” faktörleri açısından anlamlı bir farklılığın olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışmada, köy okullarının fiziksel koşulları ile sınıf öğretmenlerinin ücretleri ve özlük haklarında iyileştirilmelere gidilmesi önerilmiştir.

Medya okuryazarlığı, herhangi bir bilgiye ulaşabileceğimiz televizyon, sinema, internet, reklamlar ve sosyal paylaşım ağları gibi medya alanlarına erişerek, bu alanlardan gelen iletileri çözümüleme, değerlendirme ve elde edilen çıktıları iletme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Kıncal ve Kartal, 2009; Thoman, 1999; Luke, 1999). Günümüzde çocuklarımızın, cep telefonu, bilgisayar veya tablet bilgisayarla uzun zaman geçirmeleri sosyalleşmelerinde sorunlara ve bencilleşmelerine (Kılıç ve Babayigit 2017:83) sebep olarak gösterilse de öğretmenler için internet kaynakları ve sosyal medya, karşılaştıkları sorunların çözümünde temel başvuru kaynağı olarak dikkat çekmektedir.

Yeni medyanın hayatımızda etkin bir şekilde yer almasıyla birlikte pek çok alanda oluşu gibi öğretmenler arasında da sosyal etkileşim grupları oluşmuştur. Günümüzde, birçok sosyal ağ sitesi ortaya çıkmış ve insanların iletişimini, etkileşimini, işbirliğini, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir. Kullanıcı dostu ara yüzler ve gizlilik özellikleri, bilgisayar okuryazarı olan ya da olmayan pek çok kullanıcının ilgisini çekmektedir (Gülbahar, Kalelioğlu, Madran; 2010)

Öğretmenler, ürettikleri bilgiyi kısa sürede istedikleri bireylere ulaştırabilmek ya da başkaları tarafından üretilmiş bilgiyi karşılaştığı sorunların çözümünde kullanmak üzere internet ve sosyal ağlardan yararlanmaktadır. Bu yararlanma süreci zaman zaman meslektaş dayanışması olarak karşımıza çıkmaktadır. Meslektaş dayanışması en genel anlamda; aynı mesleği yürüten bireylerin birbirlerine yönelik destekleri olarak ifade edilir. Bu destekler; meslekte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik ya da mesleğin daha iyi icra edilmesini sağlayan bilgi, teknik ve beceri paylaşımları olarak tanımlanır. Öğretmenlerin sosyal medyadaki mesleki dayanışmaları ve yardım arayışları öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının

belirlenmesinde önemli bir ip ucu olarak değerlendirilebilir. Bu amaçla bu araştırmada okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sosyal medya kanalı ile meslektaşlarına yönelttikleri sorunlar ve yardım talepleri incelenmiştir.

YÖNTEM

Bu araştırma doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı nitel bir araştırmadır. Araştırmanın verileri, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin etkin olarak kullandıkları "okulöncesi.com" sitesindeki forum bölümlerinden meslektaşları ile etkileşim-dayanışma başlıklı olanında yer alan son beş yılın (2013-2017) kayıtları incelenerek toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak inceleme formları kullanılmıştır. Bu formlarda mesajın yılı ve kısaca içeriğine yer verilmiş gizliliğin korunması amacıyla yardım talebinde bulunanların kişisel bilgilerine yer verilmemiştir. Öğretmenlerin meslektaşı olan diğer öğretmenlerden hangi konularda yardım talep ettikleri forum bölümünde yer alan her bir mesaj okunup kısaca özetlenerek inceleme formuna kaydedilerek toplanmıştır. Benzer olan yardım talepleri belli kategoriler altında birleştirilmiştir.

BULGULAR

Soru 1. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sosyal medyadaki yardım talepleri yıllara göre nasıl bir dağılım göstermektedir? Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin sosyal medyada yönelttikleri soru sayılarının yıllara göre dağılımı Tablo1'de verilmiştir.

Tablo 1. Yıllara Göre Soru Dağılımları

Yıllar	f	%
2013 Yılı	204	046
2014 Yılı	91	0,21
2015 Yılı	71	0,16
2016 Yılı	50	0,11
2017 Yılı	28	0,06
TOPLAM	444	100

Öğretmenlerin sosyal medyada meslektaşlarından yardım talep ettikleri soruların sayısının yıllar içerisinde azaldığı Tablo 1'de görülmektedir. Soruların neredeyse yarıya yakınının(%46) 2013 yılına ait olduğu Tablo 1'de yer almaktadır. Yıllar geçtikçe öğretmenlerin birbirleri ile etkileşime geçmelerini sağlayan alternatiflerinin (alternatif internet siteleri, WhatsApp, Twitter vb.) artmış olması yıllara bağlı olarak soru sayısının azalmasını etkilemiş olabilir. Ayrıca yenilenen okul öncesi eğitim programının 2013 yılında uygulamaya konmuş olması nedeni ile de 2013 yılındaki soru sayısı diğer yıllardan yüksek olmuş olabilir. Ayrıca öğretmenler için EBA modülünü uygulamaya konmuş olması her geçen gün etkinlik örneklerinin EBA'ya yüklenmiş olması da soru sayısının yıllara bağlı olarak azalmasında etkili olmuş olabilir. Zira öğretmenler etkinlik örnekleri vb. konularda EBA'yı kullanarak da bilgilenmiş olabilirler.

Soru 2. Okul öncesi eğitim öğretmenlerin meslektaşlarından hangi konularda yardım talep etmektedir? Öğretmenlerin 2013-2017 yılları arasındaki 444 sorusunun konu başlıklarına göre ayrıştırma işlemi yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Yardım Taleplerinin Konulara Göre Dağılımı

Yardım kategorisi	f	%
Matbu evrak ve formlar	68	0,15
Etkinlik-Program	63	0,14
Yeni program	51	0,11
Atama/Tayin/Nakil	41	0,09
Kaynak Kullanımı/Materyal Temini	39	0,09
Maaş/Ek ders/Ücret	29	0,07
Öğretmenin yapması gerekenler/özlük hakları	23	0,05
Kaynaştırma/Özel eğitim	22	0,05
İlk gün/Okula Uyum	21	0,05
Kendini geliştirme	19	0,04
Müdür	18	0,04
Anneler/Veliler	17	0,04
Problem davranışlar	16	0,04
Okulla ilgili harcamalar	11	0,02
Çocuk sağlığı	6	0,01
TOPLAM	444	100

Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin meslektaşlarından yardım talep ettikleri konuların başında “matbu evrak ve formlar” kategorisi gelmektedir. Öğretmenler çeşitli formların nasıl doldurulacağı ile ilgili sorular yönelmekte ve çoğunlukla doldurulmuş form talep etmektedirler. Etkinlik, programın uygulanması yönelik sorular ile yeni program (2013 Programı) ile ilgili sorular ilk üç sırada yer alan kategorilerdir. Öğretmenlerin sosyal medyada meslektaşlarında en az yardım talep ettikleri konular ise ; çocuklarda görülen problem davranışlar, okulla ilgili harcamalar ve çocuk sağlığı kategorilerindeki sorulardır.

Örnek sorular aşağıda verilmiştir:

- 2013 --“Süt formlarının e-okula girilmesi ne zaman son? Bilen varsa acilen cevaplasın lütfen...”
- 2014--- “Arkadaşlar bu değerler eğitimi için her ay rapor verecekmışiz idareye. Nasıl olacak bu rapor içeriğinde neler olacak bilgisi olanlar yardımlarınızı bekliyorum...”
- 2015--“29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlama program metni paylaşabilecek olan var mı...”
- 2015—“ Anasınıfı defterinin arkasındaki çizelgelerin doldurulması zorunlu mu acaba... “
- 2016 --“Veliler için 1. dönem değerlendirme formu paylaşır mısınız”
- 2016 --“Plan bulmakta zorlanıyorum. Önerisi olan var mı”
- 2017 --“Aday öğretmen gözlem formu doldurulmuş örneği olan var mı”
- 2013- “Arkadaşlar köy okulundayım ve şenlik programı istediler ne yapabilirim lütfen yardımcı olun”
- 2013-“Arkadaşlar 29 Ekim’i sınıfınızda nasıl anlatıyorsunuz...”
- 2013-“Hangi sayıları öğretmeliyim. Matematik çalışma sayfalarında hep farklı farklı. Gerçekte öğretmemiz gereken sayıları paylaşabilir misiniz...”

- 2014-“Çocuk sayısı az olan sınıflarda neler yapılabilir arkadaşlar. Etkinlikler çabuk bitiyor. 5 öğrencim var...”
- 2014-“Arkadaşlar çocuklara ailelerinin telefon numarasını 1.dönem mi yoksa 2.dönem mi ezberletiyorsunuz...”
- 2015-“Okul öncesi çocuklara gölgeyi anlatabileceğim etkinlikler lazım bana yardımcı olur musunuz...”
- 2016 -“25 kişilik sınıfta disiplini nasıl sağlayabilirim ve nasıl bir ödül-ceza yöntemi kullanmalıyım...”
- 2013-“Yeni programda Atatürk köşesi kalkmış deniyor doğru mu acaba?”
- 2013-“Aylık plan, günlük eğitim planı, etkinlik akışı hangilerinde müdür ve bizim imzamız olacak?”
- 2013-Geçen gün katıldığım seminer de bu kitapların ve bunların planlarının yasak olduğu söylendi. Ben 2 aylık planımı değerlendirdim bile değiştirmek istemiyorum. Bu konuda bir bilgisi olan var mı?
- 2013-“Okul öncesi eğitim programı değişti ama bize ne seminer verildi ne de rehberliğe müfettiş geldi. Şimdi biz eski sisteme göre mi eğitim vereceğiz yeni sisteme göre mi? Plan dosyamızda hangi evraklar olacak? Biri beni aydınlatırsa sevinirim”
- 2014-Yeni program için bir seminer eğitimi ya da sertifika almadım hiç bir yazı da tebliğ edilmedi. Benim durumumda olan var mı? Ya da ne yapabilirim? Yardımlarınızı bekliyorum”
- 2014- En son haliyle okul öncesi yönetmeliğini bulamıyorum Lütfen yardımcı olur musunuz”
- 2015-“Sınıfta kesinlikle müfettiş tarafından beklenen öğrenme merkezleri neler acaba?”
- 2017-“İlk gün ne yapmalıyım”
- 2017-“Toplu kırtasiye alımı nasıl yapılır?” .
- 2016-“İlk tanışmada neler yapmalıyım?”
- 2016-“Kulüp ücreti ve belgeleri nelerdir?”
- 2015-“Gelir gider defteri tutmak bizim görevimiz mi?”
- 2015-“Aldırılacak kırtasiye listesi olan var mı?”
- 2013-“Dört yaş grubu için okula alışma sürecinde, ilk günler neler yapılmalı?”
- 2013-“Bugün müdürüme hizmetli iki güne bir anasınının çöplerini alabilir mi? dedim... Hizmetlinin de çok işi var, birde biz anasınınına çok önem vermiyoruz, ikinci kademeye daha çok önem veriyoruz dedi. Bütün şevkim kırıldı. Bana yardım edin “

Örnek sorulardan da anlaşılacağı üzere soruların konu alanına göre sayısı değişse de hemen her yıl çok farklı alanlardan sorular ve yardım taleplerinin meslektaşlara yöneltildiği anlaşılmaktadır. Bu soruların bir kısmını kişiye veya okula özel olması gereken konular olduğu da anlaşılmaktadır. Öğretmenleri kendi sınıfları, öğrencileri ya da okuluna özgü olabilen konularda da genel bir cevap ya da açıklama beklemektedirler.

Soru 3. Okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medyadaki mesleki yardım talepleri yıllara göre nasıl bir dağılım göstermektedir? Soru kategorilerinin yıllara göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir

Tablo 3. Soruların Yıllara Göre Dağılımı

Soru Kategorileri	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
Matbu evrak ve formlar	22	20	13	10	3	68
Etkinlik-Program	26	19	10	6	2	63
Yeni program	43	6	2	0	0	51
Atama/Tayin/Nakil	24	4	5	1	7	41
Kaynak Kullanımı/Materyal Temini	16	10	7	4	2	39
Maaş/Ek ders/Ücret	15	3	5	4	2	29
Öğretmenin yapması gerekenler/özlük hakları	8	0	6	6	3	23

Kaynaştırma/özel eğitim	4	8	4	4	2	22
İlk gün/Okula Uyum	7	4	6	1	3	21
Kendini geliştirme	7	2	4	4	2	19
Müdür	8	3	2	5	0	18
Anneler/Veliler	7	7	1	2	0	17
Problem davranışlar	8	3	3	2	0	16
Okulla ilgili harcamalar	3	2	3	1	2	11
Çocuk sağlığı	6	0	0	0	0	6
Toplam	204	91	71	50	28	444

2013 yılında soru sayılarında ilk üç sırayı; “yeni program”, “etkinlik-program” ve “atama-tayin” kategorileri almıştır. 2014 yılına gelindiğinde; “matbu evrak ve formlar”, “etkinlik-program”, “kaynak kullanımı/materyal temini” kategorileri ilk üçte yer almıştır. 2015 yılında; “matbu evrak ve formlar”, “etkinlik-program”, “kaynak kullanımı/materyal temini” kategorileri ilk sıralarda yer almıştır. 2016 yılında; “matbu evrak ve formlar”, “etkinlik-program” ve “Öğretmenin yapması gerekenler/özlük hakları” kategorileri sırasıyla ilk üçte yer alan kategorilerdir. 2017 yılında ise ilk üç sırayı; “atama-tayin”, “matbu evrak ve formlar”, “öğretmenin yapması gerekenler, özlük hakları”, “ilk gün okula uyum” kategorileri almıştır. Beş yılın kayıtlarında soru sayıları değişmekle birlikte yıl içerisinde soru sıralamalarının benzer olduğu Tablo 3’ten anlaşılmaktadır. Matbu evrak ve formlar ile ilgili sorular genellikle tüm yıllarda en çok sorulan sorulardır. Öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanma süreci olan lisans eğitimleri sırasında eğitim programlarında bu tür formların nasıl doldurulacağına ilişkin bilgiler yeterince yer almamaktadır. Okul öncesi eğitim öğretmenleri özellikle kırsal alanda tek öğretmen olarak görev yapmaktadırlar. Bu nedenle alana özgü formların nasıl doldurulduğuna ilişkin bilgileri meslektaşlarından yüz yüze alma imkanları çoğunlukla bulunmamaktadır. O nedenle bu kategorideki soruları genellikle sosyal medya aracılığıyla yöneltmiş ve o nedenle de her yıl en fazla soru bu kategoriden çıkmış olabilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Alanda yapılan taramalarda, okul öncesi öğretmenlerinin sorunlarına yönelik bu araştırma bulguları ile uyuşan veya çelişen araştırmalara rastlanmıştır. Örneğin Aktan Kerem ve Cömert (2005) okul öncesi eğitimdeki önemli sorunları belirlemeye yönelik araştırmalarında; fiziksel çevreden kaynaklanan sorunların öğretmenler tarafından en önemli sorun olarak belirlendiği, en az önemli olan sorunların ise denetim sorunları olduğu bulgusunu elde etmişlerdir. Öğretmenlerin sosyal medya kanalıyla yönelttikleri soruları içeren bu araştırmada ise öğretmenlerin fizik çevreden kaynaklanan herhangi bir konuda meslektaşlarından yardım talep etmedikleri görülmektedir.

Aktan Kerem ve Cömert (2006) bir başka araştırmalarında da öğretmenlerin çok önemli gördükleri sorunların sırasıyla; anne ve babalardan kaynaklanan sorunlar (%77.8) fiziksel çevreden kaynaklanan sorunlar (%71.7) ve programdan kaynaklanan sorunlar (%65.6) şeklinde olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Programdan kaynaklanan sorunların ilk sıralarda yer almasına ilişkin bulgu bu araştırmadan elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir.

Büte ve Balcı (2010) okul öncesi eğitime yönelik araştırmalarında iletişime yönelik çeşitli bulgular elde etmişlerdir. Okul öncesi eğitim kurumlarında velilerle ve diğer bağımsız anaokullarıyla iletişimin olumlu olduğu ancak üst yönetim ve diğer kurumlarla iletişimde çeşitli sorunlar yaşandığı bulgusunu elde etmişlerdir.. Ayrıca okul öncesi eğitim konusunda uzmanlaşmış müfettiş sayısının yetersiz olması ve buna bağlı olarak da teftiş ve değerlendirmelerde çeşitli sorunlar yaşandığı bulgularını elde etmişlerdir. Bu araştırmanın bulguları da öğretmenlerin okul yöneticileriyle çeşitli sorunlar yaşadıklarını, okul öncesi eğitimci olmayan idarecilerinin okul öncesi eğitime önem vermemesinden kaynaklı problemler olduğunu göstermektedir. Demir ve Arı (2013) ise araştırmalarında öğretmenler için en rahatsız edici sorunların başında ;mesleğe ilişkin gelirin düşük olması, mesleğin toplumdaki saygınlığının düşmesi ve sık değişen programlar ve mevzuatın geldiği bulgusunu elde etmişlerdir. Işıkoğlu (2007) araştırmasında okul öncesi eğitimde kalite standartlarını incelemiş ve ilköğretim okullarına bağlı anasınıflarının kalite puanlarının özel okullara ve bağımsız anaokullarına göre düşük olduğu bulgusunu elde etmiştir. Ayrıca sınıflarda özel gereksinimi olan çocuklar için program, çevre ve etkinliklerin düzenlenmesinde yetersizlikler olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Kök, Küçüköğlü, Tuğluk ve Koçyiğit (2007) okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları tespit etmeye çalıştıkları araştırmalarında sınıflarının okul öncesi eğitiminin gereklerine ve öğrenci ihtiyaçlarına uygun olmadığını, araç gereç ve materyallerinin eski ve yetersiz olduğunu ve okulun çevre düzenlemesi ve oyun bahçesinin olmadığını veya yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenler okul içi genel planlama sınıf içi faaliyetleri planlamada okul idaresinin engelleriyle karşılaştıklarını, program içeriğinin yeterli olmadığını ve üzerinde değişiklik yapılmasına izin verilmediğini, ayrıca yeni plan yapma konusunda kendilerinin yeterince bilgili olmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinde yetersiz olduklarını, ödül ceza ve pekiştiricileri kullanmakta zorlandıklarını, sınıftaki davranış problemlerine yeterince ve etkin müdahale demediklerini ve bu konuda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Okul öncesi öğretmenlerin meslektaşlarından sosyal medya kanalı ile yardım taleplerinin incelediği bu araştırmadan elde edilen bulgular; Aktan Kerem ve Cömert (2006), Büte ve Balcı (2010), Demir ve Arı (2013), Işıkoğlu (2007, Kök, Küçüköğlü, Tuğluk ve Koçyiğit (2007)'in araştırma bulgularını desteklemektedir.

Bu araştırmada, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin doldurmaları gereken form ve raporları doldurmakta zorlandıkları, kişiye özel olması gereken rapor ve formları, standart şekilde doldurma eğiliminde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Zira uygulama öğrencileri için doldurulması gereken formlar her öğrencinin performansına yöneliktir. Buna rağmen doldurulmuş form örneğinin istenesi, doldurulmuş gelişim raporu istenmesi bu tür evrakın özelliğine uygun doldurulmadığı düşüncesini kuvvetlendirmektedir. Öte yandan öğretmenlerin özlük hakları, maaş, öğretmenlerin görevleri, yöneticilerin yetki ve sorumlulukları gibi konularda da yeterince bilgi ve beceri sahibi olmadıkları sonucuna varılmıştır. Bu araştırmada soru yönelten öğretmenlerin kimlik bilgilerine yer verilmemiştir. Ancak soruların ifade ediliş biçiminden ve sosyal medyayı daha çok genç öğretmenlerin kullanıyor olmasından hareketle soruların daha çok mesleğinin ilk yıllarındaki öğretmenler tarafından yöneltildiği düşüncesi oluşmuştur. Mesleğe hazırlanma sürecinde bu tür eğitimlerin programlarda

yeterince yer olmamış olması da genç öğretmenlerin yetersizlik hissetmelerine ve yardım talep etmelerine sebep olmuş olabilir.

ÖNERİLER

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe hazırlanmasında ve meslek içinde yetişmesinde hangi alanlarda sorun olduğunun belirlenmesine katkı sağlayıcı niteliktedir. Öğretmenlerin meslektaşlarından yardım talep ettikleri konuların belirlenmesi aynı zamanda öğretmen yetiştiren kurumların programlarına yeni ders ve konuların eklenmesine rehberlik edebilecektir. Benzer olan ve hemen her yıl yardım talep edilen konuların ortaya çıkması durumunda belirlenmiş olan bu konu başlıklarında öğretmenlerin çeşitli seçimlik dersler ya da seminerlerle hizmet öncesinde daha nitelikli hale getirilmesi sağlanabilir. Elde edilen sonuçların genellenebilirliğinin artırılması için farklı internet sitelerinden veri toplanması ve yüz yüze görüşmelerle verilerin desteklenmesi şeklinde araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aktan Kerem, E. ve Cömert, D. (2005). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Sorunları ve Çözüm Önerileri [Problems of Pre-School Education In Turkey And Some Suggestions For Solving Those Problems]. *Eurasian Journal of Educational Research*, 21, 155 – 172.
- Aktan Kerem, E., Cömert, D. (2006). Siirt İlinde Okul Öncesi Eğitimin Sorunlarının Tespitine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi* 170, 94-112
- Büte, M., Balcı, F. A. (2010). Bağımsız Anaokulu Yöneticilerinin Bakış Açısından Okul Yönetimi Süreçlerinin İşleyişi ve Sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*,16,(4), 485-509.
- Daştan, M. (2008). Türkiye’de Öğretmen Ücretleri; Türkiye’deki Öğretmen Ücretleri ile OECD Ülkelerindeki Öğretmen Ücretlerinin Karşılaştırılması, *Milli Eğitim Dergisi*, 177, 306–326.
- Demir, M. K., Arı, E. (2013). Öğretmen Sorunları-Çanakkale İli Örneği [Teacher Problems-Çanakkale Case]. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 107-126
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-Hill.
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,(1), 66-80
- Karataş, E. (2005) Cumhuriyet Sonrası Türk Romanlarında Eğitim Sorunları ve Öğretmen, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir.
- Kılıç, D. ve Babayiğit, Ö. (2017). İlkokul Öğrencilerinde Kaybolan değerler. *IJOEEC (International Journal Of Eurasian Education And Culture)*. 3, 81-92
- Kıncal, R. Y. ve Kartal, O.Y. (2009). Medya okur yazarlığı eğitimi. *Milli Eğitim*, 181, 318-333.
- Kuş, E. (2007) Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri (2. Baskı). Anı yayıncılık. Ankara

- Luke, C. (1999). Media and Cultural Studies in Australia, *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 42(8), 622.
- Rubin, H. J. ve Rubin, I.S. (2012). *Qualitative Interviewing (Third Edition)*. Sage Publication. Washington.
- Taş, S. (2005) *Sınıf Öğretmenlerinin Motivasyonlarını Etkileyen Faktörler (Konya İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Konya.
- Thoman, E. (1999). Skills And Strategies For Media Education, *Educational Leadership*, 56 (5), 50-54.
- Gülbahar, Y. , Kalelioğlu, F., Madran, O. (2010) .https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/3471019/sosyal_aglarin_egitim_amacli_kullanimi.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1525774281&Signature=v9Nzymch3U5dnqEzXxRm4OTgevU%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DSosyal_Aglarin_Egitim_Amacli_Kullanimi.pdf.08.05.2018 tarihinde alınmıştır
- Yıldırım. A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayınları